

Tunnistetiedot poistettu

Käännös C-253/19 - 1

Asia C-253/19

Ennakkoratkaisupyyntö

Jättämispäivä:

26.3.2019

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Tribunal da Relação de Guimarães (Portugali)

Ennakkoratkaisupyyntöpäätöksen tekemispäivä:

14.2.2019

Valittajat:

MH

NI

Vastapuolet:

OJ

Novo Banco SA

Tribunal da Relação de Guimarães

Toinen siviiliasioita käsittelevä jaosto

[--]

Tiivistelmä

1- Kansallisen tuomioistuimen on pyydettävä unionin tuomioistuimelta ennakkoratkaisua kysymyksiin, jotka koskevat Euroopan unionin oikeuden säännösten tulkintaa ja/tai pätevyyttä, jos kansallisen oikeuden menettelysääntöjen mukaan se ratkaisee asian viimeisenä oikeusasteena, minkä vuoksi Portugalin

oikeusjärjestyksessä tällainen velvollisuus voi olla sekä Supremo Tribunal de Justiça (ylin tuomioistuin) että Tribunal da Relação (ylioikeus) tai jopa Tribunal da 1.^a instância (alioikeus) tuomarilla.

2 - Jos ei noudateta velvollisuuttaan esittää ennakkoratkaisupyyntö, se voidaan katsoa valtion laiminlyönniksi, jolloin vahinkoa kärsinyt osapuoli voi nostaa sitä vastaan kanteen kansallisessa oikeuden mukaan, ja/tai voidaan saattaa vireille SEUT 258–SEUT 260 artiklan mukainen jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskeva menettely.

Tribunal da Relação de Guimarães (Guimarãesin ylioikeus, Portugali) on päättänyt seuraavaa

Riita-asian kuvaus

MH ja NI, jotka ovat naimisissa keskenään ja joilla on vakinainen asuinpaikka [–] Norfolkissa, Yhdistyneessä kuningaskunnassa, vaativat, että heidät todetaan maksukyvyttömmiksi.

*

Valituksenalaisessa ratkaisussa tuomioistuin totesi, ettei sillä ole kansainvälistä toimivaltaa tutkia valittajien vaatimusta, koska se katsoi, että heidän [alkup. s. 2] pääintressiensä keskus on heidän vakinaisessa asuinpaikassaan eli Yhdistyneessä kuningaskunnassa, kun otetaan huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2015/848 3 artiklan 1 kohdan neljännessä alakohdassa säädetty.

*

Valittajat valittivat kyseisestä tuomiosta ja esittivät seuraavat vaatimukset:

- a) Valittajat vaativat heidän toteamistaan maksukyvyttömmiksi vedoten alkuperäisen vaatimuksen 3–18 kohdassa esitettyihin merkityksellisiin tosiseikkoihin.
- b) Näistä tosiseikoista ilmenee selvästi, etteivät he kykene täyttämään velvoitteitaan, joihin vedotaan.
- c) Heillä on tällä hetkellä asuinpaikka Yhdistyneessä kuningaskunnassa, jossa he työskentelevät.
- d) Kaikki liiketoimet ja sopimukset, jotka ovat heidän maksukyvyttömyytensä taustalla, oli tehty Portugalissa.
- e) Ainoa heidän omistamansa kiinteistö sijaitsee Portugalissa.

f) Siitä huolimatta, että he asuvat Yhdistyneessä kuningaskunnassa, ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2015/848 84 artiklassa säädetystä huolimatta on selvää, ettei tämä normi sellaisenaan sulje pois portugalilaisten tuomioistuinten toimivaltaa tutkia valittajien vaatimus.

g) Kyseisen asetuksen 30 perustelukappaleen mukaisesti portugalilaisilla tuomioistuimilla on nyt käsiteltävässä asiassa toimivalta tutkia valittajien vaatimus.

h) Tämä johtuu siitä, että ainoa heidän omistamansa kiinteistö sijaitsee Portugalissa, mikä merkitsee sitä, että heidän pääintressiensä keskus sijaitsee Portugalissa. [**alkup. s. 3**]

i) Tällainen tilanne varmistaa *ipso iure* kansallisten tuomioistuinten kansainvälisen toimivallan tutkia valittajien vaatimus siitä, että heidät todetaan maksukyvyttömiksi, koska portugalilaisilla tuomioistuimilla on yksinomainen kansainvälinen toimivalta toteuttaa maksukyvyttömyysmenettelyn yhteydessä valittajien kiinteistön määräysvaltaan ottaminen ja myynti.

j) Valittajien vaatimus voi toteutua ainoastaan Portugalin alueella nostetulla kanteella siitä yksinkertaisesta syystä, että heidän likvidoitava omaisuutensa sijaitsee yksinomaan Portugalissa.

k) Valittajien tosiasiallisen vakinaisen asuinpaikan ja niiden tosiseikkojen, jotka aiheuttivat heidän maksukyvyttömyytensä, välillä ei ole mitään yhteyttä, sillä nämä tosiseikat tapahtuivat kokonaan Portugalissa.

l) Valituksenalaisessa ratkaisussa tulkittiin ja sovellettiin mainittuja säännöksiä virheellisesti, minkä seurauksena maksukyvyttömäksi toteamista koskeva vaatimus jätettiin tutkimatta.

Tämän vuoksi tämä valitus on hyväksyttävä ja valituksenalainen ratkaisu on kumottava ja asia on ratkaistava tästä seuraavine oikeusvaikutuksineen.

[--]

*

Kun otetaan huomioon siviiliprosessilain 635 §:ssä säädetty, kanteen kohde rajataan kanteessa esitetyillä vaatimuksilla, minkä vuoksi nyt käsiteltävässä asiassa on tarkastettava, onko portugalilaisilla tuomioistuimilla toimivalta aloittaa maksukyvyttömyyttä koskeva menettely, kuten valittajat ovat vaatineet.

*

Asia on ratkaistava: [alkup. s. 4]

Asiassa on kiistatonta, että valittajien vakinainen asuinpaikka on vuodesta 2016 lähtien ollut Yhdistyneessä kuningaskunnassa, jossa he työskentelevät toisen lukuun. Ainoa heidän omistamansa kiinteistö sijaitsee Portugalissa.

Sen arvioimiseksi, ovatko Portugalin tuomioistuimet toimivaltaisia aloittamaan kyseessä olevan menettelyn, on tarkasteltava Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2015/848.

Tämän asetuksen 3 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa: ”*Sen jäsenvaltion tuomioistuimet, jonka alueella velallisen pääintressien keskus sijaitsee, ovat toimivaltaisia aloittamaan maksukyvyttömyysmenettelyn (maksukyvyttömyyttä koskeva päämenettely). Pääintressien keskus on paikka, jossa velallinen hallinnoi säännöllisesti intressejään ja joka on kolmansien osapuolten todettavissa.*

--

Kun on kyse muista yksityishenkilöistä, pääintressien keskuksen oletetaan olevan henkilön vakinainen asuinpaikka, jollei muuta näytetä. --”

Saman asetuksen 30 perustelukappaleessa todetaan nimenomaisesti ja nyt käsiteltävän asian kannalta merkityksellisesti seuraavaa: ”*Kun kyseessä on yksityishenkilö, joka ei harjoita itsenäistä elinkeino- tai ammattitoimintaa, kyseinen oletus pitäisi voida kumota, jos esimerkiksi suurin osa velallisen omaisuudesta sijaitsee hänen vakinaisen asuinjäsenvaltionsa ulkopuolella*”.

Valituksenalaisessa ratkaisussa todettiin, etteivät portugalilaiset tuomioistuimet ole toimivaltaisia aloittamaan maksukyvyttömyyttä koskevaa menettelyä, koska valittajien pääintressien keskus on heidän vakinaisessa asuinpaikassaan eli Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

Valittajat väittävät, että koska ainoa heidän omistamansa kiinteistö sijaitsee Portugalissa, mainitun asetuksen 30 perustelukappaleessa portugalilaisille tuomioistuimille annetaan toimivalta aloittaa maksukyvyttömyyttä koskeva päämenettely.

Tulkinnasta on siis olemassa epäily, jota ei voida poistaa olemassa olevan vähäisen oikeuskäytännön ja oikeuskirjallisuuden avulla. **[alkup. s. 5]**

Kuten tuomari (Juiz Conselheira) Rosa Tching [– –] esittää, Euroopan unionin oikeuden tehokkuus ja laajasti katsottuna sen olemassaolo ja kehitys riippuvat siitä, että kansalliset tuomioistuimet soveltavat unionin oikeutta oikein ja yhdenmukaisesti.

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 267 artiklan a ja b alakohdan mukaan Euroopan unionin tuomioistuimella on toimivalta antaa ennakkoratkaisu perussopimusten tulkinnasta ja unionin toimielimen, elimen tai laitoksen

säädöksen pätevydestä ja tulkinnasta, ja jos tällainen kysymys tulee esille sellaisessa kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävänä olevassa asiassa, jonka päätöksiin ei kansallisen lainsäädännön mukaan saa hakea muutosta, tällä tuomioistuimella on velvollisuus saattaa kysymys Euroopan unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi.

Tästä velvollisuudesta on mahdollista vapautua ainoastaan, jos todetaan, että ”kysymys ei ole merkityksellinen tai että unionin tuomioistuin on tulkinnut kyseessä olevaa säännöstä tai että unionin oikeuden oikea soveltaminen on niin ilmiselvää, ettei järkevää epäilyä tulkinnasta ole” (ks. Alessandra Silveira, – – Anotação aos acórdãos (TEDH) Ferreira Santos Pardal c. Portugal e (TJUE) Ferreira da Silva e Brito (ou do "grito do Ipiranga" dos lesados por violação do direito da União Europeia no exercício da função jurisdicional), – –).

Jos jäsenvaltio ei noudata velvollisuuttaan esittää ennakkoratkaisupyyntö, se voidaan katsoa valtion laiminlyönniksi, jolloin vahinkoa kärsinyt osapuoli voi nostaa sitä vastaan kanteen kansallisessa oikeuden mukaisesti, ja/tai voidaan saattaa vireille SEUT 258–SEUT 260 artiklan mukainen jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskeva menettely (valtion vastuusta unionin oikeuden rikkomisen vuoksi tuomiovaltaa käytettäessä ks. unionin tuomioistuimen tuomiot Köbler (30.9.2003, C-224/01), komissio v. Italian tasavalta (9.12.2003, C-129/00) ja Traghetti del Mediterraneo (13.6.2006, C-173/03)). **[alkup. s. 6]**

Kansallisen tuomioistuimen on näin ollen pyydettävä unionin tuomioistuimelta ennakkoratkaisua kysymyksiin, jotka koskevat Euroopan unionin oikeuden säännösten tulkintaa ja/tai pätevyyttä, jos kansallisen oikeuden menettelysääntöjen mukaan se ratkaisee asian viimeisenä oikeusasteena, minkä vuoksi Portugalin oikeusjärjestyksessä tällainen velvollisuus voi olla sekä Supremo Tribunal de Justiça (ylin tuomioistuin) että Tribunal da Relação (ylioikeus) tai jopa alioikeuden tuomarilla.

Kun nyt käsiteltävässä asiassa otetaan huomioon yritysten maksukyvyttömyydestä ja selvitystilasta 22.8.2003 annetun lain nro 39/2003 (Código da Insolvência e da Recuperação de Empresas), sellaisena kuin sen muutettuna 6.2.2015 annetulla lailla (Decreto-Lei) nro 26/2015, 14 §:n säännökset, maksukyvyttömyysmenettelyssä ei lähtökohtaisesti ole sallittua valittaa Tribunal da Relação tuomioista, sillä tämä on sallittua ainoastaan, kun tällainen tuomio on ristiriidassa saman lainsäädännön puitteissa annetun toisen tuomion kanssa ja kun Supremo Tribunal de Justiça (ylin tuomioistuin) oikeuskäytäntöä ei ole.

Tämän vuoksi tämä tuomioistuin antaa tuomion ylimpänä oikeusasteena, ellei kyse ole mainitusta poikkeuksesta.

Edellä esitetyn valossa katsotaan asianmukaiseksi lykätä tämän asian käsittelyä siviiliprosessilain 269 §:n 1 momentin c kohdan ensimmäisen osan ja 272 §:n 1 momentin nojalla ja esittää EY 234 artiklassa määrätyn mukaisesti unionin tuomioistuimelle seuraava tulkintaa koskeva kysymys.

Kysymys

Onko jäsenvaltion tuomioistuin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2015/848 sovellettaessa toimivaltainen aloittamaan sellaisen kansalaisen maksukyvyttömyyttä koskevan päämenettelyn, jonka omistama ainoa kiinteistö sijaitsee tämän jäsenvaltion alueella, vaikka hänellä on vakinainen asuinpaikka ja kotitalous toisessa jäsenvaltiossa, jossa hän työskentelee toisen lukuun? [**alkup. s. 7**]

*

[– –]

TYÖASIAKIRJA